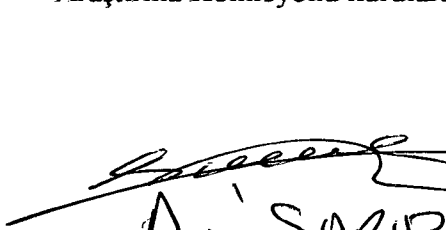

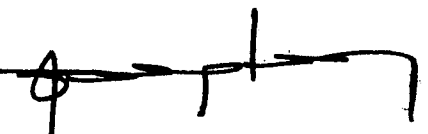

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 11.10.2019
Sayı : 1029

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Askeri alanların 1960 yılında çıkarılan 189 sayılı "MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI İSKAN İHTİYAÇLARI İÇİN SARFIYAT İCRASI VE BU BAKANLIKÇA KULLANILAN GAYRİMENKULLERDEN LÜZUMU KALMIYANLARIN SATILMASINA SELAHİYET VERİLMESİ HAKKINDA KANUN" çerçevesinde değerlendirileceği, toplumda haklı kaygılara sebebiyet vermektedir. Kent merkezlerindeki yeşil alanları temsil eden askeri bölgelerin akıbeti, kamuoyunda olduğu gibi bizlerde de soru işaretleri ve tereddütler yaratmaktadır. Toplum tarafından da yeşil alanların özellikle kentli insanımız açısından hayati önemi olduğu ve bu bakımından duyarlılıkla takip dildiği bilinmektedir. Toplumun ve ülkemizin geleceğini ilgilendiren bu önemli hususun yaratabileceği sorunları değerlendirmek bakımından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Araştırma Komisyonu kurularak, sorunun araştırılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Ali Sarıbaş
Ç. kale mu.

Mehmet Hilal KAPLAN
CHP Kocaeli Milletvekili

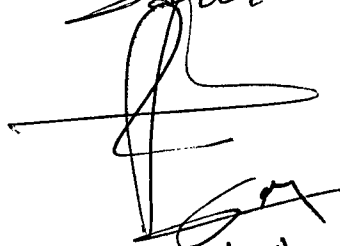
Doğan Sarıak
M. Sarıak
A. Sarıak

Emre Köprülü
T. Köprülü
M. Köprülü

İhsan Kalkavan
Samsun m. k.

H. Akmet
B. Akmet

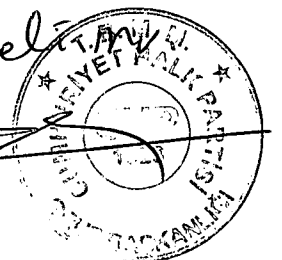

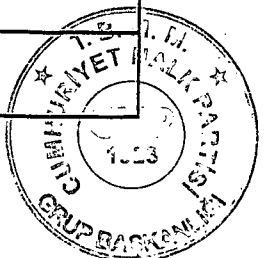

Haydar Akar
Kocaeli

Ö. Akar
B. Akar
M. Akar

Muhammed İzzet
R. Akar

[illegible]

GEREKÇE

Dünyada son yüzyılda hızla sanayileşme ve endüstrileşmenin yanı sıra gelişmiş teknolojilerin insan yaşamında etkin olması nedeni ile kentlerde yaşam oranı artmıştır. Artık dünyada ve Türkiye’de de halkın büyük bir bölümü kent merkezlerinde yaşamaktadır. Türkiye’de nüfusun %78’i şehirlerde yaşamaktadır. Hızlı nüfus artışına paralel olarak düzensiz ve plansız kentleşmenin ortaya çıkardığı sorunlar insan yaşamını olumsuz etkilemektedir. Özellikle kentlerde yeşil alanların azalmış olması insanların daha iyi ortamda ve çevrede yaşama arzusunu öne çıkarmıştır. Dünya sağlık örgütü tarafından kentlerde kişi başına düşen yeşil alan oranı 10 m2’nin üzerinde olması kabul edilirken, ülkemizde kişi başına düşen yeşil alanın ortalama 4,5 m2 olması bizlerin bu konuya daha fazla önem göstermesi gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Ülkemizde, büyük şehirlerde ki yeşil alanların büyük bir kısmını askeri alanlar oluşturduğu bilinmektedir. Yeşil alanların şehir merkezinde temiz havanın sirkülasyonunda, CO2’nin azalmasında, iklimi yumuşatmada, estetik ve sosyal açıdan yaşanabilir bir çevreye pozitif etkisi bilindiği tartışılmazdır.

Milli Savunma Bakanlığı’nın yürüttüğü çalışma ile askeri alanların şehir dışına taşınması ve boşalacak arazilerin imara açılması projesi hükümete büyük rant kapısı sunacağı kaygısının yanı sıra kentte zaten yeterli olmayan yeşil alanların bu sayede azaltılacağı ve kentteki betonlaşmanın artacağı aşıkardır.

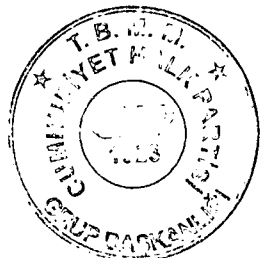
Son dönemde kamuoyunda da geniş yer bulan askeri alanların 1960 yılında çıkarılan 189 sayılı ”MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI İSKAN İHTİYAÇLARI İÇİN SARFIYAT İCRASI VE BU BAKANLIKÇA KULLANILAN GAYRİMENKULLERDEN LÜZUMU KALMIYANLARIN SATILMASINA SELAHİYET VERİLMESİ HAKKINDA KANUN” çerçevesinde değerlendirileceği Milli Savunma ve Çevre ve Bakanlığı tarafından belirtilmektedir. Söz konusu yasa uyarınca askeriye tahsis edilen alanlarda Genelkurmay’ın izni olmadan tahsisin kaldırılamayacağı, yine aynı yasaya göre bu arazilerin satışından elde edilecek gelirin Genelkurmay adına açılacak özel hesaba aktarılacağı, Çevre ve şehircilik bakanlığınca, devralınan arazilerin karşılığında askeri birlikler için şehir dışında yeni kışlalar ve diğer yapıların inşa edileceği belirtilmektedir.

İstanbul, Ankara, İzmir, Kayseri ve Kocaeli gibi şehirler başta olmak üzere kent merkezlerinde kalan askeri kışlalar yeşili temsil eden nadir bölgelerdir.

Bu yasal mevzuata istinaden boşaltılan çok sayıda askeri kışlanın imara açılması ile Askeri bölgeleri lüks inşaatlarla donatmaya başlayan Toplu Konut İdaresi’nin rantçı bir zihniyetle şehir merkezlerindeki son yeşil alanları katlederek betonlaştırma düşüncesi içinde olması, toplum tarafından da hassa bir şekilde izlenmektedir. En yakın örnek, Taksim Gezi Parkı protestolarında toplum tarafından bu hassasiyetlerin ne denli vaz geçilmez olduğunu hep birlikte yaşadık ve gördük.

Kışlaların şehir dışına taşınması sonucu kent içinde kalan yeşil alanlar hükümet için yeni rant alanı haline geleceği kamuoyunun en büyük korkusu haline gelmiş durumda.

Tapuda hazineye kayıtlı olan fakat kullanım için askerlere tahsis edilmiş bu alanlar boşalırsa araziler Hazine’ye dönecek. Araziler, hazırlanacak protokollerle bakanlık ve belediyelere tahsis edilebilecek. Boşalacak arazilerin ne amaçla kullanılacağı ise şimdilik bir muamma.

Örnek olarak İstanbul'u ele aldığımız zaman, 537 bin 917 hektar alana sahip olan İstanbul'da, toplam 21 bin 410 hektar Askeri Alan ve Askeri Güvenlik Bölgesi bulunuyor. Yerleşimin yoğun olduğu Esenler, Maslak, Kağıthane'de yeşil kalan alanları askeri bölgeler oluşturuyor. İstanbul'da askeri alanların boşaldıktan sonra imara açılması örneği Sarıyer'deki Zekeriyaköy'de karşımıza çıkıyor. 2010 yılında hava füze üssü olarak kullanılan 500 dönümlük yeşil alan boşaldıktan sonra, bölgede iki kattan fazla ev yokken, 5 katlı bloklar kurularak **yeşil alan yok edilip beton yapılaşmaya** açılmış durumda. İstanbul'un Küçükçekmece ilçesindeki 'Avrupa Konutları Atakent 3 projesi' askeri alanların nasıl yapılaştığının en tipik örneği. 4 yıl önce jandarma birliklerinin bulunduğu askerî bölgedeki yeşil alanların yerine 2 bin 300 konut inşa edildi. 193 bin metrekarelik arazideki çok sayıda ağacın yerinde şimdi beton bloklar yükseliyor.

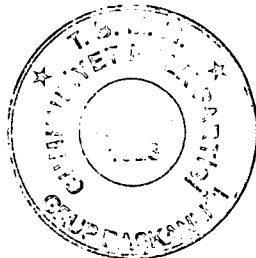
Kocaeli ilinde de durum bundan farklı değil. Doğu kıışlasının boş kalan kısmını ne olacağı belli değil. Daha önce boşaltılan cephanelik yerinin imara alınmayacağı söylenmesine rağmen, buraya İzmit Belediyesi tarafından stat ve sosyal merkez inşaatı yapıldı. Şimdi, de kalan alan kamu özel ortaklığı ile eğitim ve sağlık alanı seçilerek yeri ihaleye verildi. Yani cephanelik arazisi olarak bilinen alan betonlaşarak yeşil alan ve ağaç kalmayacaktır.

Gebze gibi sanayinin yoğun olduğu ve çevre kirliliği insan sağlığını olumsuz etkilediği bir bölgede insanların sosyal yaşam alanlarının yok denecek kadar az olması halkın bu doğrultuda beklentilerini arttırmaktadır. Kamu mülkündeki alanların o bölgedeki sosyal donatı ihtiyacının giderilmesi yönünde kullanılması gerekmektedir.

Yaklaşık 572 dönümlük Gebze Askeri Kışlası 4 ayrı parsel bölünüp Milli Savunma Bakanlığı tarafından borcu karşılığı TOKİ'ye verilmesi Gebze'de yaşayan halkın gereksinimi olan yeşil alanın yok edilmesi hususunda kaygılandırmaktadır. Yine Darıca'daki askeri kışlanın 940 dönümlük bölümü aynı gerekçe ile TOKİ'ye devredildiği kamuoyunda ifade ediliyor. Sanayinin yoğun olduğu bu bölgede hızlı nüfus artışının yanı sıra artan göçün beraberinde plansız çarpık kentleşmeyi meydana getirdiği ortada iken devlet yetkililerinin bu bölgede insan sağlığı açısından yaşanabilir ortam ve sosyal donatılar hazırlaması gerekirken mevcut yeşil alanların bu şekilde yok edilerek rant uğruna TOKİ'ye devredilmesini kabul edilmez buluyorum.

Ülke genelinde MSB'nin şehir dışına taşıma çalışmaları yürüttüğü askerî arazilerin **kent içindeki son yeşil alanlarda TOKİ tarafından betonlaştırma çabası** endişe vericidir. Bizler gibi toplumunda yakından takip ettiği yeşil alanların akıbeti de merak konusu.

Toplumun menfaatleri ve ülkemiz geleceği için kışla arazilerinin halkın nefes alabileceği yeşil alanlar olarak kalması, kente kimlik kazandırmak ve **yeşil alanlara bina yapıp kentin damarlarını tıkamamak adına** bu alanların ne amaçla kullanılacağı hususunun netleştirilmesi, yeşilin korunması ve gerekli önlemlerin alınması için Anayasamızın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

ÖZET GEREKÇE

Milli Savunma Bakanlığı'nın yürüttüğü çalışma ile askeri alanların şehir dışına taşınması ve boşalacak arazilerin imara açılması projesi hükümete büyük rant kapısı sunacağı kaygısının yanı sıra kentte zaten yeterli olmayan yeşil alanların bu sayede azaltılacağı ve kentteki betonlaşmanın artacağı aşikardır.

İstanbul, Ankara, İzmir, Kayseri ve Kocaeli gibi şehirler başta olmak üzere kent merkezlerinde kalan askeri kışlalar yeşili temsil eden nadir bölgelerdir.

Bu yasal mevzuata istinaden boşaltılan çok sayıda askeri kışlanın imara açılması ile Askeri bölgeleri lüks inşaatlarla donatmaya başlayan Toplu Konut İdaresi'nin rantçı bir zihniyetle şehir merkezlerindeki son yeşil alanları katlederek betonlaştırma düşüncesi içinde olması, toplum tarafından da hassa bir şekilde izlenmektedir. En yakın örnek, Taksim Gezi Parkı protestolarında toplum tarafından bu hassasiyetlerin ne denli vaz geçilmez olduğunu hep birlikte yaşadık ve gördük.

Kışlaların şehir dışına taşınması sonucu kent içinde kalan yeşil alanlar hükümet için yeni rant alanı haline geleceği kamuoyunun en büyük korkusu haline gelmiş durumda.

Örnek olarak İstanbul'u ele aldığımız zaman, 537 bin 917 hektar alana sahip olan İstanbul'da, toplam 21 bin 410 hektar Askeri Alan ve Askeri Güvenlik Bölgesi bulunuyor. Yerleşimin yoğun olduğu Esenler, Maslak, Kağıthane'de yeşil kalan alanları askeri bölgeler oluşturuyor. İstanbul'da askeri alanların boşaldıktan sonra imara açılması örneği Sarıyer'deki Zekeriyaköy'de karşımıza çıkıyor. 2010 yılında hava füze üssü olarak kullanılan 500 dönümlük yeşil alan boşaldıktan sonra, bölgede iki kattan fazla ev yokken, 5 katlı bloklar kurularak **yeşil alan yok edilip beton yapılaşmaya** açılmış durumda. İstanbul'un Küçükçekmece ilçesindeki 'Avrupa Konutları Atakent 3 projesi' askeri alanların nasıl yapılaştığının en tipik örneği. 4 yıl önce jandarma birliklerinin bulunduğu askeri bölgedeki yeşil alanların yerine 2 bin 300 konut inşa edildi. 193 bin metrekarelik arazideki çok sayıda ağacın yerinde şimdi beton bloklar yükseliyor.

Gebze gibi sanayinin yoğun olduğu ve çevre kirliliği insan sağlığını olumsuz etkilediği bir bölgede insanların sosyal yaşam alanlarının yok denecek kadar az olması halkın bu doğrultuda beklentilerini arttırmaktadır. Kamu mülkündeki alanların o bölgedeki sosyal donatı ihtiyacının giderilmesi yönünde kullanılması gerekmektedir.

Yaklaşık 572 dönümlük Gebze Askeri Kışlası 4 ayrı parsel bölünüp Milli Savunma Bakanlığı tarafından borcu karşılığı TOKİ'ye verilmesi Gebze'de yaşayan halkın gereksinimi olan yeşil alanın yok edilmesi hususunda kaygılandırmaktadır. Yine Darıca'daki askeri kışlanın 940 dönümlük bölümü aynı gerekçe ile TOKİ'ye devredildiği kamuoyunda ifade ediliyor. Sanayinin yoğun olduğu bu bölgede hızlı nüfus artışının yanı sıra artan göçün beraberinde plansız çarpık kentleşmeyi meydana getirdiği ortada iken devlet yetkililerinin bu bölgede insan sağlığı açısından yaşanabilir ortam ve sosyal donatılar hazırlaması gerekirken mevcut yeşil alanların bu şekilde yok edilerek rant uğruna TOKİ'ye devredilmesini kabul edilmez buluyorum.

Toplumsal menfaatleri ve ülkemiz geleceği için kışla arazilerinin halkın nefes alabileceği yeşil alanlar olarak kalması, kente kimlik kazandırmak ve **yeşil alanlara bina yapıp kentin damarlarını tıkamamak adına** bu alanların ne amaçla kullanılacağı hususunun netleştirilmesi, yeşilin korunması ve gerekli önlemlerin alınması için Anayasamızın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

